

AÑO II

PALMA 20 DE FEBRERO DE 1898

NÚM. 55

SEÑOR QUE HI VEJEN

I

EL Bon-Jesús se preparava per cumplir la voluntat de son Pare celestial, que no era altra sinó que morís per la nostra redemció. Fugint de la ràbia enconada dels seus inimichs, perque encara no havia arribat la seua hora, s'era retirat á la regi6 del riu Jordá, ahont la gent senzilla y b6n disposta sempre 'l solia rebre ab amor y entussiasme. P' el t6 general amb que mos parla l' evangelista San Lluch, d' aquesta curta residencia del Bon-Jesús á Jeric6 y en els seus contorns, vorera del riu Jordá se despren qu' allá gosava d' una tranquiladat relativa, última de que havia de disfrutar en aquest mon abans de la seua mort que já s' acostava de prop.

Durant aquesta residencia ó retiro se nos mostra el Salvador ab una bellesa sempre crexent en la seua fisonomia moral y divina. Enrevoltad de pobrets, de malalts á n' á qui consolar y aliviar, d' infants petits per los quals sempre tenia carícias y mirades de complacencia, y dels seus dexebles, á qui instruia ab amor y caritat, escampan demunt tots les bondats y riqueses del seu cor; va t' aquí com el mos retratan els evangelistes durant aquest temps de la seua vida.

Un f6t prodigi6s, entr' altres, vengué á aumentar la fama de gran Profeta en que 'l tenia aquella gent, el cual l' Iglesia ab molta sabiduria proposa avuy á la nostra consideraci6.

II

S' en tornava el Bon-Jesús camí de Jerusalem. La seua hora era arribada: fins llavors no havia f6t altra cosa més qu' esperar el moment de cumplirla, cuand f6s la voluntat de son Pare. Ara més que may se sentia animat y valer6s, caminava devant els seus dexebles, y ab tanta agilitat y prestesa, que mos diu el sagrat texto, qu' els ap6stols no 'l podian seguir. Ocupat el seu pensament y el seu cor ab la mort que per noltros havia de patir y que ab tant d' amor sempre havia desitjat. Mirau, va dir girandse en sech á los seus dexebles, mirau que pujam á Jerusalem, y tot lo que han anunciat els profetas se cumplirá. El Fill de l' homo seré entregat á gentils, se veurá fart d' oprobis, seré assotat, escupit,

y después lo condenarán á mort, y al tercer dia resucitará.

Els dexebles ignorants y preocupats encara ab las ideas de grandesas terrenals, qu' era com molts de juh6us volian y esperauan el reynad del Messias prom6s, no entengueren cap paraula de les que los havia dit el Salvador. Seguian cap-baix y pensatius al seu Mestre, cuand un d' aquells prodigis tan freqüents en la vida del Bon-Jesus vengué á interrompre el seu silenci.

Hi havia un pobre c6go, assegut vorera del camí, qui demanava llimosna. Cuand sentí la rumor de la multitud qui passava, preguntá qu' era all6, y li respongueren qu' era Jesús de Nazaret y la seua comitiva. Ell, impulsat per una f6 molt viva, comensá á exclamar: Jesús, fill de David, teniu misericordia de mí! Els qui estaban allá, prop d' ell, lo reñaven perque callás; però ell, alsant més la veu, seguia dient: Fill de David teniu pietat de mí! — El Bon-Jesús que 'l sentia, el se fé presentar, y cuand lo tengué devant li digué: ¿que vols que fassa ab tú? — Y ell (ja se supossa) li contestá Señor que hi veja. — Pues, ja hi veus, li va dir el Salvador, la teua f6 t' ha salvat. — Y tot d' una recobrá la vista el c6go, y seguia al Bon-Jesús donant gracias á Déu. Aquella multitud inmensa que presenciá el prodigi doná també gloria al Señor.

III

Molts de c6gos hey ha avuy en dia per les carreteres d' aquest mon, pero ab una ceguera més espantosa que la del pobre de Jeric6. Aquest tenia tancada la vista del c6s, pero ben ub6rta la de l' ànima, per coneixer á Jesucrist y acudir á Ell; els altres y podran veurer ab los vus de la carn, en camvi están c6gos en lo seu esperit. ¡Pobres desgraciats! Encara que tegan la *llum* de la ciencia moderna, dels av6nsos materials y dels progressos de la civilisaci6, los manca sa *llum* de la veritat y de la f6 cristiana; no tenen á Jesucrist, llum verdadera que illumina tot homo que vé á n' aquest mon; s6l de les inteligencies que fa fugir las tenebres del error y escaufa els cors dels homos de b6na voluntat. El c6go de Jeric6 acudí á Jesucrist perque tenia f6 ab Ell: els nostros c6gos no hi acudirán perque no 'l coneixen. Noltros ho podem f6r; acudiguem pues á Déu y diguem, per ells: *Señor ¿que hi vejen!*

EL SOLITARI D' ORIENT.

PATRÓ DE LA SETMANA

Día 24.—Sant Maciá, apostol.

Cuant Judas Iscariot vá veurer que havia fét un pès-sím nezóci, trahint á son Mestre, pues els princeps dels sacerdots no volian tornar el tracto arrera, y el Bon-Jesús corria malas aigos en mans dels Juhèus, desesperat, tirá la bossa dels diners á dins el temple y tot endimoniat se penjá d' un arbre, (*com per desgracia encara heu fan els desesperats d' avuy en día.*)

Després de la Ascensió del Señor á los cèls, l' apostol Sant Pere digué als seus companys: convé provehir la plassa qu' ha romás buida, donant compliment á las paraulas del real Profeta que digué: «*prengué un altre el seu bisbat.*»

A tal fi, esculliren d' entre els 12 dexebles qu' havian seguit al Salvador, á Jusep nomenat també Barsabas y per sobre ncm el Just, y á Maciá de noble familia de la tribu de Judá; y posats tots ab oració fervorosa demanaren á Deu los declarás, quin dels dos volia que servís el lloch del malanat Judas, los sortearen y Maciá fou el venturós (*d' ahont vé el dir: de la desgracia de Judas Sant Maciá en tengué ventura.*)

Agregat als apostols rebé juntament ab ells la plenitud del Esperit Sant, el día de Cincogema, y cuant se repartiren al mon per extendrehi la llum del sant evangeli li tocá la regió de la Judea. El gran entusiasme y zél ab qu' emprengué la predicació del reyne de Deu entre els seus compatricis, y las moltas conversions qu' obrava, foren causa de ferlí patir forsa de trabais y de sufrir grans persecucions que á la fi coronaren sa vida ab un glorios martiri. Près per órde d' Ananias pontífice d' aquell temps, per el gran delicte d' haver confessat publicament á Cristo Jesus demostrant la seua divinidad y per haver fét veurer que realment Ell era el Redemptor del género humá, vá ser condemnat á morir á pedrades, com Sant Esteva; més, abans de acabar ab la seua vida els romans, per compasió, lo degollaren.

Un adagi mallorquí diu: per Sant Maciá, l' oronella vé y el tort, sen y vá.

MOSSEN GASPAR.

DERREERS DIES

Per qui ha fus lo que heretá
Y ha jugat lo de sa dona,
Y no ha fét petjada bona,
Y nigú li vol fiá
Ni mitj aumut de llentíes....
¡Ja han vengut bons derrers dies!

Y p' es ruch que promogué
Plets sens rahó ni justícia,
Y empena al Jutje amb malicia,
Y, á la fi, hey pèrt tot cuant té:
Salut, honra y garantíes....
¡Ja han vengut bons derrers dies!

Aquell cap vèrgo esflorat
Sens politxó ni barrera
Que, vida de calavera
Fé de fadrí y de casat,
Y ara tot son beateríes....
¡Ja veurá quins derrers dies!

Y aquell estudiant fetjut
Que dexa passar setmanes,
Y com més vá, manco ganes
De resquitá el temps perdut;
—Juaaan! per què no estudiás?
¡Ja veurás quins derrers dies!

Aquella polla Elionò
Que ha coranta añys que festetja,
Y empiulada se passetja,
Y cap n' ha trobat de bò.
Si ja no li quedan tías....
¡Ja farà bons derrers dies!

Y aquell pare tan ximpló
Que al seu fiy may lo castiga
Y comporta que s' en riga
Y que li buydi es serró
Amb astúcia y moxoníes....
¡Ja espera bons derrers dies!

Aquella xeuba mamay
Que se mòr per cassar gènres,
Encar que de faves tènres
No s' en hajin vists farts may;
Si amb ells embarca ses fíes....
¡Ja tendrá bons derrers dies!

Y á n' aquells devots cristians
Afectats d' anar de bulla,
Que en que 's posin sa capulla
Davall s' habit son pagans;
Amb cèrtes filosofíes....
¡Los veurem p' els derrers dies!

Lectors, amichs ben volguts:
El temps passa y no s' atura;
De lo que tenim fretura
Es de acabar com els justs;
Si hu logram, grans alegríes
Mos durán els derrers dies.

X. D.

Sa llibertat segons mestre Nòfre (*)

(*Es sabaté*)

Era mestre Nòfre homo recte y honradot á carta cabal.

En Bièl, fredí major de la casa, era trempat com uns òrgues per enlestí depressa un parey de botines y també per buydá un *aumut* de aygordent sense fe cap cerimonia.

Cuant en Bièl estava de lluna, no hi havia homo més fané qu' ell, ni fredí mes menestral qu' ell, ni sabaté ab mes uy qu' ell; però cuant la se carregava no hi havia *murri* més *murri* qu' ell; renegava de l' ofici, tirava sa cuchilla, es tirapèus y sa lena y... *de huelga* y de pesca pe ses Illetes fins que sa fam el duya de bell ndu á seure su-ran des cabás, en es taller de mestre Nòfre qui l' amonestava, desiara per á veure si 'l trajinaría á bon camí.

Un jorn, després de una fuita de tres ó quatre días, cuant compareix en Bièl á n' es taller per á refermá es trabay, li diu mestre Nòfre:

Mira, Bièl, si aquesta ha d' essè sa teua conducta en lo sucessiu, te dich que á un altre forn pastan; estich satisfet de sa teua feyna; però... hi ha un emperò: ets un

(*) (*S' assunto d' aquest article es pres d' un qu' en publicá el Dr. Lluquet demunt Llana y Manxicales.*)

arbre sense politxó, vols fer lo que te dona la real gana y això...

—Mestre Nòfre, sent no está acordes ab vos; s' homo viu de pa y *tayadas* de *llibertat*; es politxó n' es p' ets arbres tenres perque es vent no los fassi mal-bé.

—Escoltem, Bièl, y no sias tudossa. Desde que naixem fins que morim y encara después de sa mort, segons y com, som ets homos esclaus, vulgues no vulgues.

Apenes som nats, embenen nostro 'n cosset ab una faixa, agarrotautlo pitjor que si fos un feix de tions. Llavò mos posen una gorra al cap, naturalment perque aquest no tenga la llibertat de sentí es fret.

Arriba s' infant als sèt ó vuit mesos y perque una espina, un esquerrás ó un mach no tenguen la *llibertat* de ferlí malbé els pèus, vat aquí perque los hi esclavisen, enflocantlí unes sabates.

—Axò p' el bé que reporta á nostro ofici, heu trop molt ben fét.

—Calla, Bièl, y ascolta. Quant el miñó vol prová de caminá, li armen un caminadó ab rodes perque el pobret no tenga sa *llibertat* de caure y esbucarsè es *derré pis*, es pis de demunt ses seyes.

Quant comensa á destriá ses paraules el duen á una costureta de pa amb oli, per evitá qu' un canòt se prenga sa llibertat de ferlí una *caricia* ó qu' una bicicleta ó un carro en fassen d' ell quatre bossins.

Arriba á s' edat de quatre ó cinch anys y de remolch el s' en du sa mara cap á una escola, perque es mestre li esclavís ets uys fentlo fitsá en ses lletres des cartells y mes tard li subjecti á un manech de ploma els ditets de sa ma dreta, y finalment, perque, quant s'ía l' hora, li barrinin s' enteniment ab llistons de gramática, aritmètica y doctrina.

Quant s' atlot surt de s' escola, fugint de s' esclavitut des mestre, cau demunt son coll es jou del trabay y entona s' himne de la llibertat, fent clots, espredegant, picant demunt un may ó...

—Fent sabates.

—Tens rahó. En arribá á denou anys el quinten y raro será que no s'ía soldat. Llavò se carregue el fusell al coll y val-t' aquí esclau de ses ordenances militars; y si no les cumpleix....

—Trompada que te crió.

—Bièl, fe el favó de no tayá es fil de sa meua conversa. Acaba es servici militar y... comensa es servici de festetjá; servici que l' esclavisa á *son amor* molt més que no hi estava á n' es toch de corneta.

—Aquí encare no es res ¡si s' arriba á casá! Llavò si que son ses bones, si hey comensa á haverhí ¡*nich, ñach!* ¡y qualche infant, que plora y qualcun altre que demana pa!

—Mira, Bièl, tú has dit lo mateix que jo t' anava á di: ¡Veus ara sa *llibertat* que te s' homo? Pero, no hem acabat encara. Després d' haver rodat s' homo un número d' anys, sempre relativament curt, cau malalt, y llavò es esclau de sa malaltia, des metjes, des llit y si se mor, es el seu còs esclau des fossé, y s' ànima, cas d' haver sortida d' aquest mon sense sa pau de Deu nostro Señor, es esclava d' en *Barrufet*, per *omnia secula seculorum*.

—Mestre Nòfre, vos heu parlat com un sabi; però en

tot y ab axò, vos heu limitat á fer s' historia des pobre..

—Mira, Bièl, no t' he parlat des richs, perque aquests generalment son més esclaus qu' es pobres; heu son des miraments socials de ses seues propies riqueses.

Un avaro es esclau dels diners; un sabi heu es des llibres; un jugadó des joch; un viciós, des vici; un borratxo, des such; un mentidé, de sa mentida; s' ambiciós, de s' ambició...

—Ja ho comprench, però ¡saben qu' es de mala de aguantá s' esclavitut!

—T' enganes, Bièl; lo que no se pot sostení es el *llibertinatge*; perque s' homo se fa esclau d' ell y llavores es un desgraciat. Sa *llibertat* sense politxó es un *llibertinatge*. Si sa persona es de bé, se fa esclava de son dever; y ab axò consisteix sa verdadera llibertat.

—Mestre Nòfre, m' heu convenut. ¡Doname aquets cinch ossos!

BRAULIO.

Les set paraules de Jesucrist (*)

I

...Pater, dimitte illis; non enim sciunt quid faciunt
LUC. XXIII, 34

Del mon la gran maldat ja s' es cumplida
y clavat en la creu, casi sens vida
per l' homo está son Deu y Creador.
Los sitgles no veurán mes gran vilesa;
¡oh rassa de Caiñ! la taca impresa
¡qui te vendrá á borrar si no es l' amor?

L' amor de tot un Deu qué quant se troba
moribund en la creu, d' una lley nova
l' admirable llevó vol repartir,
y ab un exemple heròich de Deu sols digne
prega ab afany p' el mateix homo indigne
que com un malfactor lo fá morir!

Prega al Etern y diuli:—Si 'm llagáren
y á Vos en ma persona us enutjáren
¡oh Pare meu! vostra clemencia es gran;
no recordèu may més sa fellonia;
sols de perdó lo vostre cástich sia
—perdonauos, no saben lo que 's fan.

D' exemple tan sublim no fan memoria
de ningún temps les gestes ni l' historia,
exemple gran y digne sols d' un Deu.
¡Y el foch d' aquell amor qu' els vicis mata
y estima fins morir ¡oh gent ingrata!
no fondrá de ton cor la dura neu?

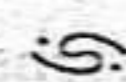
Perdó p' els qui passió tan dolorosa
li donan y una mort tan afrentosa,
al seu Pare, Jesus ha demanat.
Miracle de l' amor que l' abrasava;
d' un amor sens iguals qu' ell sol bastava
per omplir del espay l' immensitat.

A. M. PEÑA.

Pa de Sant Antoni

Amb ses almoynes replegadas durant es més passat,
han pogut repartirse, per la *Pia unió* de Palma, 525 ki-
lógramos de pa.

Deu ho recompensi als benefactors.

(*) Cada diumenje siguent en publiquerem una fins al Ram, que farà sèt.

Cronicó de la primera quinsena de Febrer

Dia 1.—Se rebé una R. O. autorisant al Ajuntament de Palma per manllevar 750 mil pessetes (225 mil lliures), per axamplar y millorar el Mercat. (Ahont era S. Felip Neri).

Dia 2.—Posaren alimares amb motiu de la pacificació oficial de Filipines.

Dia 3.—Se diu que á Manacor hey ha molta misèria, haventse acordat p' els majors contribuyents repartir al pobres 1500 racions diaries.

Dia 4.—Dematinada, passá d' aquest mon, D. Josèf Quint Zaforteza Crespí de Vallaura. — (a. c. l. v.)

Dia 5.—Tota la nit passada fé vent fortíssim en tota l' illa.

Dia 6.—Se restituiren oficialment els béns de la Mare de Deu de Lluch, al Sr. Prior, donant fê el Sr. Notari de Seuva. (Deu vulga que no los tornin prende).

Dia 7.—En sessió del Ajuntament de Palma, se dá conte de que el Govern li concedia la recaudació dels consums, conforme als prèus d' anys passats.

Dia 8.—La subscrició diocessana de Mallorca per la nova bassílica de Sta. Teresa, pujava 525 pesetes. Y la del tèrn per regalar al Santuari de Lluch 408 pessetes.

Dia 9.—Un veyet de 80 anys va ser agafat per la locomotora, mentres travassava el camí de ferro, prop de Porreras, y en morí l' endemá.

Dia 10.—Repicaren fort á totes les iglesies de ciutat per haverse rebut el nomenclament de Bisbe d' aquesta illa á favor del nostre compatrici M. I. Sr. D. Pere Juan Campins, Canonge Magistral y Vicari Capítular. (Sia A. M. D. G.)

Dia 11.—Els Republicans de Palma assistiren á un dinar polítich, celebrant l' aniversari XXV de la proclamació de la República Espanyola.

Dia 12.—Arribaren, á Palma, més soldats malalts procedents de Cuba.

Dia 13.—A la Seu se cantá solemne Te-Deum, per lo nomenclament del Bisbe nou.—Quintaren soldats, á la Sala de Ciutat y en les demás vilas.

Dia 14.—L' Ajuntament de P. acordá destinar 15 pesetes mensuals per ses rifas de la Societat *Fomento de la Pintura*; y pagar les 500 que mancan per total de les 2.000 votades per ajuda del *Gabinete biologic*h.

Dia 15.—Els diaris publicaren la noticia d' haverse suprimit l' estació municipal telefónica de Lluchmajor.

♦ F. ♦

Grans y Petits

Per nostro Señor—els petits son grans

.Y els grans son petits;

Els més indigents—de tots los humans,

Si del bon Jesús—son los més amants

Serán els més ríchs.

J. V. Pre.

RONXETA

Cans á lloure

Segueixen dins sa nostra *enmunicipalada* ciutat, fent de ses seues els centenars de canots á lloure sense morral, euvestint á ses persones y mossegant á qualque infant.

Ses Ordonanses de policia urbana, respecte d' aquest particular, son un papé bañat.

Deu ajudi á qui n' es causa; y els vesins de sa nostra capital que heu prenguin amb paciència, fins que tenguem una autoritat que vulga entendre quin es el seu dever. Si d' avuy á demá hey hagués un cas de rábia....

Feyna p' els metjes y p' els cotxos dels morts.

MALLORCA

REVISTA DOMINICAL BILINGUE

Este semanario tiene por objeto difundir lectura sana en forma amena y al alcance de todas las inteligencias.

Se reparte los sábados, y contiene ordinariamente cuatro páginas de texto; pero cuando los recursos lo permiten, publica números de á ocho páginas, suplementos ó aumenta la tirada y en este caso e exceso

Se distribuye gratuitamente

Se sufragan los gastos por medió de suscripciones desde

25 cénts. de peseta mensuales en adelante.

Por 25 cénts. se sirve semanalmente un ejemplar, por 50 cénts. cinco, por una peseta diez, y así sucesivamente.

Por consiguiente, á prorrateo entre cinco personas, sólo cuesta la suscripción

10 CÉNTS. DE PESETA AL MES

ADMINISTRACIÓN:—Plaza de Santa Eulalia, 2, Librería

Correspondencia administrativa;—S. Cayetano 8-2.º

CEPAS AMERICANAS

De todas clases y variedades—Injertos—Barbados—Estacas—Procedentes de los viveros y plantaciones de **Jaime Sabaté de Vilafranca del Panadés**

Representante: MIGUEL DURÁN calle de la Murta 5.-Inca

CASA VEYÀ VENAL

Números 34 y 36 del carré del Sant Esperit fá uns 52 pams de fondari per 33, sense cap sirvitut, y sobre el pis d' un vehinat en fá 25 en cuadro,

Informarán carré den Muntaner núm. 10.

¡SA COHITA DEL DIMONI!

Replech d' articles estrafalaris per un colaborador de MALLORCA DOMINICAL—Llibret de 207 planas—2 pesetes.

GLOSA Y PROSA

D' EN B. FERRÁ

Religioses—Primer aplech—1 peseta.

Coses nostres—Segon aplech—1 peseta.

Flors y Fulles—Tercer aplech—En publicació.

Als suscritors del MALLORCA DOMINICAL, á 0'75 pta. cada aplech.

EL MOSAICO Col·lecció d' escrits literaris en vers y prosa de *Pere d' A. Penya*.—Primer tom, 4 pesetes.

Se publica el segon.